

Nr 5 A.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 23 september 1914.
» » » i andra » » 23 » » »

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet, med undantag av anslagen till »Handeln».

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet, med undantag av anslagen till »Handeln», får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen.

1:o) I den till riksdagen den 18 maj innevarande år avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har, under åberopande av det propositionen bilagda statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden den 14 i samma månad, Eders Kungl. Maj:t i punkten 1 föreslagit riksdagen *dels* att höja det till departementschefens förfogande ställda anslaget till amanuenser, skrivbiträden och extra vaktmästare från 10,000 kronor med 2,500 kronor till 12,500 kronor; *dels ock* att på

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 5 häft. (Nr 5 A.)

grund härav i riksstaten för år 1915 höja anslaget till sjöförvarsdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen, nu 34,200 kronor, med 2,500 kronor till 36,700 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot förevarande framställning, har riksdagen

dels höjt det till departementschefens förfogande ställda anslaget till amanuenser, skrivbiträden och extra vaktmästare från 10,000 kronor med 2,500 kronor till 12,500 kronor,

dels ock på grund härav i riksstaten för år 1915 höjt anslaget till sjöförvarsdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen, nu 34,200 kronor, med 2,500 kronor till 36,700 kronor.

Provisorisk lönereglering för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen.

2:o) Riksdagen, som icke haft något att erinra däremot, att sådan provisorisk löneförbättring för befattningshavare i statsdepartementen, som medgivits för åren 1911—1914, beredes dem även för nästkommande år genom uppförande i riksstaten av extra anslag under de särskilda huvudtitlarna, har, med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt av huvudtiteln föreslagit,

dels till provisorisk lönereglering för befattningshavare i sjöförvarsdepartementet, i enlighet med vad av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet den 14 januari 1914 angivits, beviljat på extra stat för år 1915 ett förslagsanslag av 4,115 kronor, därav högst 75 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester,

dels ock godkänt av departementschefen förordade villkor och föreskrifter för åtnjutande av de provisoriska avlöningstilläggen samt till iakttagande vid utbetalningen av dessa.

Förstärkning av anslaget till marinförvaltningen.

3:o) Uti punkt 3 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 bevilja:

till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett anslag av 6,300 kronor,

till anställande av två extra revisorer i marinförvaltningen och till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes ett anslag av 9,650 kronor, därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna,

samt till anställande av ett biträde vid kemiska undersökningar i marinförvaltningen ett anslag av 4,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp låta utanordna 1,500 kronor redan under innevarande år.

Utredningen i ärendet, såvitt angår äskade anslaget, 6,300 kronor, till ökning av anslaget till »vikariatsersättning m. m.», giver vid handen, att, sedan 1913 års riksdag beviljat enahanda anslag för år 1914, behovet av medelsförstärkning i förevarande hänseende kvarstår oförminskat.

Rörande det begärda anslaget, 9,650 kronor, till förstärkning av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren i marinförvaltningen har riksdagen av utredningen inhämtat, att, sedan av 1913 års riksdag till ifrågakvarande ändamål för år 1914 beviljats 9,400 kronor, därav 6,000 kronor avsett arvoden till två extra revisorer à 3,000 kronor, de för år 1914 sålunda beräknade tillskottsmedel äro erforderliga jämväl för år 1915, samt att den nu ifrågasatta ökningen av detta anslag från 9,400 kronor med 250 kronor till 9,650 kronor avser vikariatsersättning under semester för extra revisorerna, vilkas arvode till halva beloppet skulle beräknas såsom tjänstgöringspenningar, och vilka skulle medgivas rätt till semester lika med ämbetsverkets tjänstemän av 1:a lönegraden.

Av utredningen, i vad den rör äskade anslaget till biträde åt den i marinförvaltningen anställde kemisten, framgår, att de göromål, för vilkas bestridande kemisten ursprungligen varit avsedd, nämligen undersökningar rörande krut- och sprängämnnens stabilitet m. m. samt denna materiels hållande under ständig kontroll, betydligt ökats, i det att materielens värde vuxit från omkring 1,500,000 kronor år 1901 till omkring 4,500,000 kronor i början av år 1913; varförutom fordringarna på ammunitionen, samt därmed också på kontrollen, blivit under årens lopp i hög grad skärpta. För kemisten har ytterligare tillkommit ett flertal omfattande göromål, som ej varit förutsedda vid kemistens anställande, exempelvis vid provning av minkablar, undersökningar av spräng- och tändmedel för minor, ävensom av laddningar m. m. till torpeder o. s. v. Härtill kommer, att under semesterledighet för kemisten och i händelse av sjukdom eller annat hinder för honom skulle uppstå avsevärda svårigheter att på ett tillfredsställande sätt uppehålla ifrågakvarande befattning.

Enligt vad riksdagen vidare inhämtat har ett biträde åt kemisten måst anlitas alltsedan december månad år 1912. Av det äskade anslaget skulle ett belopp av 1,500 kronor utgöra ersättning åt biträdet för senare delen av år 1914 efter ett beräknat årsarvode av 3,000 kronor samt återstående 3,000 kronor utgöra årsarvode för år 1915. Emot storleken av det sålunda ifrågasatta årsbeloppet har riksdagen ej funnit något att erinra.

På grund av den åvägabragta utredningen har riksdagen ej haft något att erinra mot de i förevarande punkt gjorda anslagsäskanden.

Riksdagen har alltså på extra stat för år 1915 beviljat

till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett anslag av 6,300 kronor,

till anställande av två extra revisorer i marinförvaltningen och till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes ett anslag av 9,650 kronor, därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna, samt

till anställande av ett biträde vid kemiska undersökningar i marinförvaltningen ett anslag av 4,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp låta utanordna 1,500 kronor redan under innevarande år.

Anställande av ett extra biträde i marinstaben.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har uti huvudtitelns fjärde punkt föreslagit riksdagen, att för anställande av ett extra biträde i marinstaben, med skyldighet att förrätta där förekommande registrators- och aktuarietegöromål m. m., anvisa å extra stat för år 1915 ett belopp av 3,000 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, att behovet av ifrågavarande befattning visat sig allt mer trängande. På grund härav och då, beträffande anslagets natur, det syns riksdagen lämpligt att, innan tjänsten uppföres å ordinarie stat, någon tids erfarenhet rörande densamma må kunna förvärfvas, har riksdagen, som icke haft något att erinra i fråga om arvodets storlek, för anställande av ett extra biträde i marinstaben med skyldighet att förrätta där förekommande registrators- och aktuarietegöromål m. m., anvisat å extra stat för år 1915 ett belopp av 3,000 kronor.

Sjökrigsskolan.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 5 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 1 vid statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden den 14 maj innevarande år utvisar, i riksstaten för år 1915 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 39,487 kronor, med 4,081 kronor till 43,568 kronor.

Av utredningen i ärendet har riksdagen inhämtat, att under innevarande år den sista årsklassen kadetter enligt den gamla organisationen skall lämna skolan. Till följd härav kommer den nya organisationen, sådan den av 1909 års riksdag beslutits, att år 1915 vara fullt genomförd.

Staten för sjökrigsskolan efter genomförd organisation var beräknad att uppgå till 50,316 kronor 64 öre, därvid dock förutsatts parallellavdelningar för sjöofficerslinjen. År 1914 antogs emellertid icke ett så stort antal sjökadetter, att parallellklasser behövde anordnas, och hade i följd därav staten för skolan stannat på det nyss angivna lägre beloppet, 43,568 kronor, därvid likväl i staten upptagits avlöningsförmånerna för två å gammal stat kvarstående lektorer.

I statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden för den 14 maj 1914 har vidare framlagts ett nytt förslag beträffande kustartillerikadetternas utbildning, vilket avser att återinföra en aspirantkurs sommaren före det läsår, vid vars slut aspiranten avlägger studentexamen, och att utbildningstiden efter avlagd studentexamen skulle pågå under 29 månader, varunder kadetten skulle tillbringa ett läsår vid sjökrigsskolan. Genomförandet av nämnda förslag betingar icke någon ändring av den för år 1915 beräknade staten för sjökrigsskolan. Ehuru riksdagen hyst vissa betänkligheter mot ifrågavarande omläggning av kustartillerikadetternas utbildning, har riksdagen likväl icke velat motsätta sig densamma.

Riksdagen har alltså, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 1 vid statsrådsprotokollet den 14 maj 1914 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1915 höjt reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 39,487 kronor, med 4,081 kronor till 43,568 kronor.

Avlöning för flottans kårer och stater.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 6 av huvudtiteln föreslagit riksdagen *dels* att godkänna stater för flottans officerskår, för flottans

underofficerskår, för flottans sjömanskår samt å dagavlönning till officerare och underofficerare vid flottan ävensom för mariningenjörkåren, för marinintendenturkåren och för flottans poliskår, av den lydelse, bilagorna nr 2—8 vid ovannämnda statsrådsprotokoll för den 14 maj 1914 utvisar; *dels* att, med godkännande av förordade minskningen i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1915 minska anslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,842,292 kronor, med 194,201 kronor till 5,648,091 kronor, *dels ock* att i riksstaten beteckna förevarande anslag såsom förslagsanslag.

Enligt departementschefens beräkningar skulle medelsbehovet under anslagstiteln avlöning för flottans kårer och stater år 1914 bliva följande:

	För 1914 av riksdagen anvisat.	För 1915 beräknat behov.	Ökning.	Minskning.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Officerskåren	713,400	746,620	33,220	
Reservofficerare under repetitionsövning, förslagsvis	10,500	10,500		
Reservofficersaspiranter	26,700	26,700		
Underofficerskåren	826,260	845,130	18,070	
Sjömanskåren	2,310,679	2,318,487	7,805	50
Skeppsgossekåren	34,767	34,767		
Mariningenjörkåren	231,295	243,295	12,000	
Marinintendenturkåren	300,634	297,134		6,500
Reservmarinintendentaspiranter	4,005	4,005		
Ecklesiastikstaten	8,900	8,900		
Marinläkarkåren	146,385	146,385		
Poliskåren	75,700	75,700		
Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare, förslagsvis	278,260	288,000	9,740	
Reserv- och indragningsstater samt båts- manskompanierna, förslagsvis	8,952	8,760		192
Dagavlönning till officerare och underoffi- cerare, förslagsvis	865,853	893,976	28,123	25
I riksstaten avrundat med	—	—	—	25
Summa	5,842,292	5,945,359	109,759	6,692

Denna tablå utvisar en ökning utöver det för år 1914 anvisade beloppet med 103,067 kronor.

I överensstämmelse med de uttalanden och förslag, som blivit gjorda i propositionen av den 14 januari 1914, har i den förevarande propositionen tillika föreslagits, att ifrågavarande anslag måtte i riksstaten för år 1915 omläggas till förslagsanslag och därvid uppföras med 95 % av förut angivna slutsumma 5,945,359 kronor eller i helt krontal 5,648,091 kronor.

Då anslaget i 1914 års riksstat är uppfört med 5,842,292 kronor, skulle alltså nedsättningen av sistnämnda belopp uppgå till 194,201 kronor.

Riksdagen vill till en början erinra om den motivering, som i förra statsverkspropositionen lämnades för anslagets omläggning till förslagsanslag och upptagande till allenast 95 % av det med ledning av gällande stater beräknade medelsbehovet. Dåvarande chefen för sjöförsvarsdepartementet hade i skrivelse den 3 december 1913 anmodat marinförvaltningen att inkomma med utredning och förslag dels huruvida avlöningsanslagen till flottan och kustartilleriet lämpligen kunde omläggas från fasta anslag till förslagsanslag och i sammanhang härmed nedsättas till belopp, närmare motsvarande de under senaste åren från anslagen faktiskt utgående utgifterna, dels angående storleken av den å ifrågavarande anslag under samma tid uppkomna andel av de allmänna besparingarna, dels ock rörande de olika behov, som under de senaste åren blivit tillgodosedda genom anlåtande av sagda allmänna besparingar.

Med anledning härav hade marinförvaltningen i skrivelse den 19 december 1913 i själva principfrågan uttalat, att något formellt hinder icke förefunnes för den ifrågasatta omläggningen, men att då såväl den numerär, som varje personalkategori skulle omfatta, som även avlöning och övriga kontanta förmåner för varje man blivit i den av riksdagen fastställda staten bestämda, syntes de belopp, vartill anslagen borde beräknas, vara med hart när matematisk nödvändighet givna. Väl hade under en del år betydande vakanser uppstått inom manskapsgraderna, men att på detta missförhållande, som man oavslåtligen strävade att undanröja, grunda beräkning av anslagsbeloppen, syntes marinförvaltningen icke vara riktigt.

Enligt yttrande från ämbetsverkets bokslutskontor utgjorde storleken av de uppkomna besparingarna å anslagen i fråga, räknat för femårsperioden 1908--1912, följande:

	Besparing under 5 år.	Medeltal per år.	% av anslags- belopp.
Flottans kårer och stater...	1,725,836: 31 kr.	345,167: 26 kr.	6.34 %
Kustartilleriets personal ...	409,677: 87 »	81,935: 57 »	5.93 »

Av besparingen hade å flottans anslag under nämnda period återlevererats till statskontoret 768,206: 70 kronor och å kustartilleriets 95,319: 08 kronor, varjämte av sistnämnda anslags besparingar använts 204,994: 48 kronor att täcka utgifter för kustartilleriets kasernbyggnader i Vaxholm. Återstoden av anslagen, i medeltal per år för flottan 191,525: 92 kronor och för kustartilleriet 21,872 kronor, hade tagits i anspråk för tillgodoseende av behov utav skilda slag, som icke kunnat på förhand beräknas. Genom en omläggning av avlöningsanslagen till förslagsanslag skulle det bliva nödvändigt att söka andra utvägar för sådana behövs fyllande.

Sedan från och med år 1915 i riksstaten uppförts dels ett ordinarie förslagsanslag till flyttningshjälp och dels ett extra anslag till bestridande av hyresavgifter, skulle utgifter för dessa ändamål ej längre behöva utgå av allmänna besparingarna. Men, yttrade marinförvaltningen slutligen, skulle Eders Kungl. Maj:t finna skäligt att, utan avseende å de av marinförvaltningen ovan påpekade förhållandena, föreslå riksdagen att upptaga de ifrågakvarande avlöningsanslagen som förslagsanslag, hölle marinförvaltningen före, att för tillgodoseende jämväl av behov, som ej kunna eller böra uppskjutas, och för vilka femte huvudtitelns allmänna besparingar hittills anlåtats, samma huvudtitels anslag till extra utgifter borde dels höjas till 100,000 kronor, dels i riksstaten uppföras såsom förslagsanslag.

Dåvarande departementschefen anförde i denna fråga, att det syntes av marinförvaltningens utredning framgå, att man med tämligen stor visshet kunde beräkna, att anslagsbeloppen hölles inom tillräcklig ram, därest anslaget till avlöning för flottans kårer och stater minskades med 5 % av det i staten upptagna beloppet och anslaget till avlöning för kustartilleriets personal på liknande sätt minskades med 4 % samt dessa anslag tillika gäves karaktären av förslagsanslag.

I likhet med marinförvaltningen förklarade departementschefen sig hålla före, att anslag till extra utgifter vore erforderligt till ett belopp av 100,000 kronor, men att därav borde endast 75,000 kronor upptagas för extra utgifter, och 25,000 kronor uppföras som ett särskilt ordinarie anslag för utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.

Såsom redan förut blivit omnämnt, har ifrågavarande förslag till omläggning av avlöningsanslagen upptagits jämväl i senare statsverkspropositionen, och har riksdagen icke haft något emot förslaget att erinra.

I sistnämnda statsverksproposition har lämnats följande redogörelse för de olika kårernas behov. Beträffande *flottans officerskår* har uttalats, att, på sätt framginge av propositionen nr 60 angående sjöförsvarets ordnande, den erforderliga ökningen av antalet officersbeställningar vid flottan under femårsperioden 1915—1919 skulle uppgå till 53.

I förra statsverkspropositionen hade hemställts, att i staten för officerskåren för år 1915 måtte uppföras 12 nya beställningar enligt följande fördelning:

Kommendörkapten av 1:a graden	2
Kommendörkapten av 2:a graden	1
Kaptener av 1:a klassen	3
Kaptener av 2:a klassen	2
Löjtnanter	3
Underlöjtnant	1
	Summa 12

Nuvarande departementschefen har anslutit sig till detta förslag. Efter en sådan ökning skulle staten för officerskåren upptaga:

Flaggmän	4
Kommendörer	8
Kommendörkapten av 1:sta graden	19
Kommendörkapten av 2:dra graden	19
Kaptener av 1:sta klassen	68
Kaptener av 2:dra klassen	33
Löjtnanter	104
Underlöjtnanter	51
	Summa 306

Kostnaden skulle uppgå till 746,620 kronor, utvisande en ökning av 33,220 kronor i förhållande till den nu gällande staten.

Riksdagen vill erinra därom, att riksdagen beräknat den erforderliga ökningen i flottans officerskår under perioden 1915—1919 till 60 beställningar samt i vissa fall vidtagit en jämkning av den utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna fördelningen mellan officersgraderna. Då emel-

lertid dessa förhållanden icke påverka den föreslagna ökningen för år 1915, har riksdagen mot densamma icke något att erinra.

Vad angår *flottans underofficerskår* har i propositionen nr 60 den för perioden 1915—1919 erforderliga ökningen beräknats till 64 beställningar, därav 18 för flaggunderofficerare och 46 för underofficerare av 2:a graden.

I förra statsverkspropositionen hade föreslagits en ökning av staten för underofficerskåren för år 1915 med 5 flaggunderofficerare (därav 3 maskinister) och 10 underofficerare av 2:a graden eller tillhoppa 15 nya underofficersbeställningar, och har detta förslag upptagits jämväl i den nu förevarande statsverkspropositionen.

Staten för underofficerskåren år 1915 skulle i överensstämmelse härmed komma att upptaga 681 underofficerare, sålunda fördelade i grader:

Flaggunderofficerare	227
Underofficerare av 2:dra graden.....	454
	Summa 681,

jämte ökning i fasta lönen efter 240 kronor till 88 flaggunderofficerare (maskinister). Medelsbehovet för anslaget till avlöning åt underofficerskåren skulle därigenom ökas från nuvarande beloppet, 826,260 kronor, med 18,870 kronor till 845,130 kronor.

I anledning av propositionen nr 60 har riksdagen för perioden 1915—1919 beräknat en ökning i flottans underofficerskår, som med 3 flaggunderofficersbeställningar och 5 beställningar för underofficerare av 2:a graden överstiger den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ökningen. Då emellertid denna omständighet icke inverkar på den av Eders Kungl. Maj:t för år 1915 föreslagna ökningen, har riksdagen icke haft något att därvid erinra.

I den plan för sjöförsvarets ordnande, som framlagts i propositionen nr 60, har upptagits såsom behöflig för år 1919 en styrka av 4,400 man i *sjömanskåren*, vilket innebär en ökning med 400 man i förhållande till nuvarande stat.

Med hänsyn till befintliga vakanser har emellertid i såväl förra som senare statsverkspropositionen av den 14 januari och 14 maj 1914 någon ökning i sjömanskåren icke förutsatts, utan allenast en omläggning av lönegraderna inom kåren föreslagits. På grund av sådan omläggning av lönerna skulle medelsbehovet för anslaget till sjömanskåren ökas från nuvarande belopp, 2,310,697 kronor, med 7,805 kronor 50 öre till 2,318,484 kronor 50 öre.

Riksdagen har, liksom Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 60, beräknat för år 1919 en sjömanskår om 4,400. Den fördelning i lönegrader, som därvid förutsatts, utgör icke något hinder för den omläggning i lönegraderna, som Eders Kungl. Maj:t föreslagit för år 1915. Vid sådant förhållande har riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

I propositionen nr 60 har beräknats en ökning i *mariningenjörkåren* för tiden till och med år 1919 med 3 mariningenjörer och 1 mariningenjörsstipendiat vid den egentliga mariningenjörsdetaljen samt dessutom med 2 verkstadsingenjörer, 1 elektroingenjör och 1 artilleriingenjör.

I förra statsverkspropositionen hade föreslagits upprättande av 2 verkstadsingenjörsbefattningar, varjämte hemställdes om ett arvode på 1,000 kronor till den torpedingenjör, som förestår torpedverkstaden i Karlskrona. Detta förslag har jämväl upptagits i nu föreliggande proposition.

Riksdagen har med anledning av det av riksdagen beslutade nybyggnadsprogrammet beräknat, att för år 1919 skulle erfordras ytterligare två ingenjörer utöver den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ökningen. Härav påverkas dock icke det av Eders Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget för år 1915. Emot detta förslag har riksdagen sålunda icke haft något att erinra.

Staten för mariningenjörkåren uppgår för närvarande till 231,295 kronor. Den kostnadsökning, som betingas genom tillkomsten av 2 verkstadsingenjörer med avlöningsförmåner enligt berörda i statsverkspropositionen angivna, av riksdagen godkända förslag ävensom av arvodet till en torpedingenjör i Karlskrona, uppgår till 12,000 kronor, i följd varav staten för mariningenjörkåren för år 1915 skulle komma att uppgå till 243,295 kronor.

Beträffande staten för *marinintendenturkåren* göres i nu förevarande statsverksproposition det uttalande, att någon ökning icke bör ifrågasättas för år 1915. Liksom föregående år kunde emellertid med säkerhet antagas, att även under år 1915 extra biträden fortfarande skulle behöva anlitas. För bestridande av de kostnader, som bleve en följd av dylika biträdens anställande borde femte huvudtiteln allmänna besparingar enligt 1914 års bokslut få anlitas.

Vid genomförande av den ifrågasatta reformen av det militära rättegångsväsendet borde samtliga auditörer upptagas under andra huvudtiteln. Med anledning härav vore avlöningsförmånerna för auditörer uteslutna ur staten för marinintendenturkåren, varigenom densamma minskats

från 300,634 kronor 50 öre med 6,500 kronor till 294,134 kronor 50 öre. Nyssnämnda reform hade ytterligare befunnits innebära, att två å staten för marinintendenturkåren uppförda väbelsbefattningar bleve överflödiga; de kunde dock icke nu utan vidare indragas, enär innehavaren av väbelsbefattningen i Karlskrona tillhörde gammal stat och motsvarande beställning i Stockholm vore förenad med annan befattning å stationen. För den skull har föreslagits, att avlöningsförmånera till väblarna måtte bibehållas i staten för år 1915.

Med anledning av vad sålunda blivit anfört rörande marinintendenturkåren och poliskåren, får riksdagen erinra därom, att riksdagen, i anslutning till Eders Kungl. Maj:ts förslag, beslutat omorganisation av krigsdomstolarna, att träda i tillämpning först från och med år 1916. Vid sådant förhållande hava auditörs- liksom väbelsbefattningarna uppförts å staten för marinintendenturkåren för år 1915 på samma sätt som i staten för år 1914. Skulle emellertid innehavare av väbels- eller polis-kommissariebefattning avgå under år 1915, bör förordnande för en innehavare av sådan befattning utfärdas att gälla allenast till årets slut.

Medelsbehovet för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna är beräknat till 8,760 kronor 32 öre. Beträffande övriga kårer och stater har icke ifrågasatts någon ändring, och har riksdagen icke haft något att däremot erinra.

Med tillägg av lönebeloppen för två auditörer, eller sammanlagt 6,500 kronor, bliver medelsbehovet under anslagstiteln flottans kårer och stater 5,951,859 kronor. Uppfört med endast 95 % av detta belopp bliver summan i helt krontal 5,654,266 kronor. Då anslaget i 1914 års riksstat är uppfört med 5,842,292 kronor, skulle alltså nedsättningen av sistnämnda belopp uppgå till 188,026 kronor.

På grund av vad sålunda anförts har riksdagen

a) godkänt stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår samt å dagavlöning till officerare och underofficerare vid flottan ävensom för mariningenjörkåren av den lydelse, bilagorna 2—6 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisa,

b) antagit stater för marinintendenturkåren och poliskåren av den lydelse, bilagorna 1 och 2 vid denna skrivelse utvisa, samt

c) med godkännande av förordad minskning i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1915 minskat anslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,842,292 kronor, med 188,026 kronor till 5,654,266 kronor samt betecknat förevarande anslag som förslagsanslag.

**Personligt lönetillägg åt marindirektören av 1:a graden
i flottan C. E. Richson.**

7:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 7 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen till personligt lönetillägg åt marindirektören av 1:a graden i flottan Carl Eric Richson på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 2,365 kronor, därav 1,500 kronor må anses såsom lön, 365 kronor såsom dagavlöning och 500 kronor såsom inkvarteringsbidrag.

**Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid
flottans station i Karlskrona.**

8:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad under de senaste åren ägt rum, till beredande av personligt lönetillägg av 600 kronor för år åt en var av bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona Ernst Alfred Waldemar Holmberg och Ernst Algot Collén på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 1,200 kronor.

**Extra lönetillägg åt vissa statens tjänstemän
och betjänte.**

9:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 9 av huvudtiteln föreslagit, har riksdagen, i likhet med vad under föregående år ägt rum, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1914 angivna grunder, av extra lönetillägg för år 1914 åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, på extra stat för år 1915 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 2,000 kronor.

Ersättning för rustning och rotering.

10:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen i riksstaten för år 1915 minskat förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 8,000 kronor, med 1,100 kronor till 6,900 kronor.

Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 11 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att stammanskap vid flottan må enligt de grunder, som angivits av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 14 januari 1914, i vissa fall under sjöexpedition beredas tvätt av kronobeklädnadspersedlar å kronans bekostnad,

dels i riksstaten för år 1915 uppföra nuvarande reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna med samma belopp som i staten för år 1914, eller 487,800 kronor, men såsom bestämt anslag;

dels ock medgiva, ej mindre att anslaget må tillgodoföras beklädnadsförråden vid flottans stationer enligt de närmare bestämmelser, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, än även att å anslaget efter 1913 års ingång uppkomna och vid slutet av år 1914 befintliga reservationer ävensom vad som återstår av reservationerna vid 1912 års utgång, sedan därifrån avräknats ett belopp av 106,325 kronor, må tagas i anspråk för stärkande av beklädnadsförrådets vid flottans stationer ställning och överföras till respektive förrådstitlar till betäckande, i den mån medlen därtill förslå, av där förefintliga överbetalningar.

Av utredningen i ärendet ävensom av införskaffade upplysningar har riksdagen inhämtat följande.

Det i riksstaten nu uppförda anslaget till »Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna» är av reservationsanslags natur. Anslaget är beräknat på grundvalen av de för varje man resp. skeppsgosse i stat upptagna årliga beklädnadspenningarna med tillägg av ett visst belopp för sängservis. Beklädnadspenningarna utgöra 108 kronor för matrosar,

eldare och hantverkare samt 90 kronor för skeppsgossar, allt för år räknat. Kostnaden för sängservis beräknas till 3 kronor per man och år.

Reservationsanslaget ifråga har intill år 1897 i allmänhet överbetalts, men alltsedan sagda år hava å anslaget uppkommit reservationer, huvudsakligen beroende på de vakanser, som under de senaste 10—15 åren förekommit. Vid 1913 års utgång utgjorde reservationerna å anslaget 261,055 kronor 86 öre.

Beklädnadsanslaget har att att bestrida följande utgifter, nämligen:

1:o) ersättning till beklädnadsförråden för därifrån utlämnade persedlar till manskapet, vilken ersättning beräknas sålunda, att en tolfedel av kostnaden enligt årets medelpris för den myckenhet beklädnad, som i gällande beklädnadsstat beräknats vara årligen erforderlig för hela beklädnadens underhåll efter första tjänsteåret, gottgöres beklädnadsförrådet av beklädnadsanslaget för *varje månad*, varunder en karl åtnjutit dagavlöning för en eller flera dagar, samt

2:o) ersättning till beklädnadsförråden för därifrån utlämnade distinktionstecken, för utan någons förvällande under tjänstgöring i land förlorade persedlar, för beklädnadsskulder i vissa fall, vari avgånget manskap bäftar, samt för anskaffning av sängkläder till i land kaserneerat manskap.

Medan å beklädnadsanslaget, som ovan nämnts, uppstått reservationer till avsevärt belopp, hava å beklädnadsförrådens vid flottans stationer titlar uppstått brister, vilka vid 1912 års utgång utgjorde för Karlskrona station 42,335 kronor 10 öre och vid Stockholms station 113,558 kronor 64 öre. Orsakerna till dessa brister torde huvudsakligen vara att finna däri, att beklädnadsförråden, som i första hand svara för anskaffning och underhåll av beklädnad till manskapet, icke i sammanhang med utlämning av full beklädnadsuppsättning enligt stat till nyantaget manskap omedelbart erhålla gottgörelse för uppsättningen i dess helhet, värderad till i medeltal omkring 230 kronor för uppsättning, utan sker gottgörelsen till förrådet genom avbetalningar från beklädnadsanslaget, vilka verkställas genom kvartalsvis skeende omföringar från beklädnadsanslaget med omkring 108 kronor per man och år. Beklädnadsförråden måste sålunda lämna förskott av beklädnad till manskapet.

För att kunna fylla sitt ändamål måste beklädnadsförråden hålla lager av beklädnad. Ökas manskapsnumerären kräves motsvarande ökning av lagret; förefinnas vakanser, ligger lagret delvis obrukat och någon ersättning från beklädnadsanslaget ingår icke annat än för *i tjänst* varande manskap.

Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag till avhjälpande av de berörda olägenheterna innebär i korthet följande: beklädnadsanslaget skulle i dess helhet årligen överföras på beklädnadsförrådets titlar, varigenom dels förråden skulle erhålla ett för förrådsverksamheten behövt kassaförslag, dels i redovisningshänseende vissa förenklingar skulle vinnas.

För att tillika bereda beklädnadsförråden lättnad vid övergången till föreslagna nya förhållanden genom att ställa till förfogande kontanta medel såsom ersättning för *nu förefintliga* brister, som uppstått huvudsakligen därigenom, att förråden förskotterat beklädnad, har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit, att vissa nu befintliga och under 1914 förväntade reservationer å beklädnadsanslaget måtte tillföras beklädnadsförråden såsom tillgång.

Enär anslaget efter Eders Kungl. Maj:ts förslag komme att årligen i sin helhet tagas i anspråk för beklädnadsförråden för att ingå i deras drift- och rörelsekapital, har Eders Kungl. Maj:t ansett, att anslaget — för närvarande ett reservationsanslag — borde uppföras såsom bestämt anslag.

Riksdagen finner det vara uppenbart, att beklädnadsförråden äro i behov av rörelsekapital för att kunna »förskottera» beklädnad åt manskapet och i allmänhet hålla verksamheten i behörig gång.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle, under förutsättning att vakanser till ett mera betydande antal alltjämt komme att förefinnas, ett dylikt rörelsekapital årligen tillföras beklädnadsförrådet, varigenom rörelsekapitalet i dess helhet alltjämt skulle växa. Under förutsättning åter att numerären bliver fulltalig, vilket givetvis är ett önskemål, skulle beklädnadsanslaget upphöra att lämna rörelsekapital till förrådet. Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna utvägen torde under sådana omständigheter knappast komma att råda bot för de nuvarande mindre gynnsamma förhållandena i fråga om beklädnadsförrådets ställning och icke heller fullt överensstämma med de principer, efter vilka anslag av nu ifrågasvarande art torde böra redovisas.

Riksdagen ifrågasätter för sin del, att spørsmålet lämpligen kunde lösas på så sätt, att förråden för en gång tilldelades ett extra anslag av sådan storlek, att det kunde dels täcka förrådstitlarnas nuvarande brister och dels därutöver bilda erforderligt rörelsekapital för att möjliggöra utlämnande från förrådet av beklädnad »i förskott» åt manskapet. Därvid torde beklädnadsanslagets natur böra, i likhet med motsvarande anslag vid armén, bibehållas såsom reservationsanslag och ersättning från detta anslag, beräknad enligt nu gällande grunder, ingå till vederbörliga förrådstitlar för utlämnad beklädnad. Därutöver torde för-

rådstitlarna böra från anslaget årligen tillföras ersättning för utlämnade distinktionstecken, för utan någons förvällande under tjänstgöring i land förlorade persedlar, för beklädnadsskulder i vissa fall, vari avgånget manskap häftar, samt för anskaffning av sängkläder till i land kasernerat manskap m. m. Denna ersättning kunde exempelvis beräknas till 3 öre per effektiv man och dag, varigenom ersättningen för beklädnaden komme att uppgå till samma belopp, som för närvarande utgår vid armén eller 33 öre per man och dag.

Riksdagen håller före, att en utredning av den nu föreliggande frågan i den riktning, som ovan angivits, bör verkställas; härav följer, att riksdagen icke ansett sig böra tillstyrka den av Eders Kungl. Maj:t nu ifrågasatta förändringen av anslagets natur.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om beredande av tvätt åt manskapet i vissa fall på kronans bekostnad har riksdagen ej haft något att erinra.

Riksdagen har alltså

dels medgivit, att stammanskap vid flottan må enligt de grunder, som angivits av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 14 januari 1914, i vissa fall under sjöexpedition beredas tvätt av kronobeklädnadspersedlar å kronans bekostnad,

dels på så sätt bifallit, vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förvarande punkt 11 föreslagit, att, i likhet med vad för innevarande år är fallet, i riksstaten för år 1915 reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna uppföres till belopp av 487,800 kronor.

Beklädnad åt sjöbeväringen.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 12 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att för fortsatt anskaffning av beklädnad åt sjöbeväringen må av besparingar å reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna tagas i anspråk ett belopp av 106,325 kronor.

Av utredningen i ärendet har inhämtats, att till anskaffning av beklädnad åt sjöbeväringen 1907 års riksdag beviljat ett anslag av 938,000 kronor, att för det sålunda beviljade anslaget avsetts att uppbringa sjöbeväringens beklädnadsförråd vid flottans stationer till att omfatta, vid Karlskrona station 6,075 beklädnadsställ, därav 1,200 för eldare, samt vid Stockholms station 5,200 ställ, därav 1,200 för eldare, att kostnaderna för hittills gjorda anskaffningar uppgått till 790,187 kronor 94 öre samt att av 1907 års anslag följaktligen återstode 147,812 kronor 6 öre.

Sedan Eders Kungl. Maj:t den 28 november 1912 anbefallt vissa ändringar i gällande beklädnadsstat för flottans till allmän tjänst, sjötjänst eller stationstjänst inskrivna värnpliktiga, återstår nu att anskaffa beklädnadspersedlar enligt specifikation å sid. 66 i åberopade statsrådsprotokollet till en beräknad kostnad av 349,414 kronor 57 öre. För att uppbringa sjöbeväringens beklädnad till ovannämnda antal ställ, erfordras sålunda, utöver ovannämnda 147,812 kronor 6 öre, ett belopp av ytterligare 201,602 kronor 51 öre. Härtill kommer emellertid, enär ökning av antalet beklädnadsställ för eldare vid flottans station i Karlskrona ansetts erforderlig, kostnaden för ökning av sistnämnda ställ från 1,200 till 1,500 till ett beräknat belopp av 4,722 kronor. Kostnaderna för sålunda återstående anskaffningar av sjöbeväringens beklädnad uppgå alltså i avrundat tal till 206,325 kronor.

Riksdagen har ej haft något att erinra däremot, att beklädnadsställen uppbringas till det antal, som med anslaget enligt den ursprungliga planen avses, ävensom att beklädnadsställ för eldare i Karlskrona anskaffas till ett antal av 1,500 i stället för 1,200. Mot den verkställda kostnadsberäkningen har riksdagen icke heller funnit anledning till erinran.

På grund härav och då riksdagen, i likhet med departementschefen, icke ansett lämpligt, att hela det erforderliga beloppet, 206,325 kronor, på en gång tages i anspråk, har riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, medgivit, att för fortsatt anskaffning av beklädnad åt sjöbeväringen må av besparingar å reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna tagas i anspråk ett belopp av 106,325 kronor.

Naturaunderhåll åt personal vid flottan.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 13 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 1,751,144 kronor, med 98,856 kronor till 1,850,000 kronor.

Av utredningen i ärendet har framgått, att anslagsbehovet beräknats under förutsättning, dels att tjänstgöringstiden för flottans värnpliktiga ökas i enlighet med vad som föreslagits i Eders Kungl. Maj:ts proposition angående ny värnpliktslag, och dels att flottans årskontingent av värnpliktiga samt in- och utryckningstiderna för dessa värnpliktiga bestämmas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i Eders Kungl. Maj:ts proposition angående sjöförsvarets ordnande.

Sedan riksdagen numera, vad beträffar tjänstgöringstiden för flottans värnpliktiga, godkänt Eders Kungl. Maj:ts förslag till ny värnpliktslag, har riksdagen, som icke haft något att erinra mot de planer, på vilka beräkningen av förevarande anslag i övrigt grundar sig, i riksstaten för år 1915 höjt förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 1,751,144 kronor, med 98,856 kronor till 1,850,000 kronor.

Filtar och kojer för fartygen vid flottans station i Stockholm.

14:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 14 av huvudtiteln gjorda framställning, har riksdagen för anskaffande av filter och kojer för fartygen vid flottans station i Stockholm beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 19,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att därav låta utanordna ett belopp av 10,000 kronor redan under innevarande år.

Flottans nybyggnad och underhåll.

15:o) Under punkt 15 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 höja reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,728,500 kronor, med 93,500 kronor till 2,822,000 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, att Eders Kungl. Maj:t, efter anmälan av varvschefen vid flottans station i Stockholm, att ett tillskott av 100,000 kronor, utöver den till hans förfogande ställda andelen av ifrågavarande anslag för år 1913, erfordrades för nödigt uppehållande av varvsdriften, på hemställan av marinförvaltningen den 17 oktober 1913 förordnat, att högst nämnda belopp finge för ändamålet förskjutas att framdeles anmälas till ersättande. Samtidigt hade Eders Kungl. Maj:t uppdragit åt marinförvaltningen att snarast möjligt inkomma med ytterligare utredning om orsaken till att de ordinarie anslagsmedlen visat sig otillräckliga. Av denna utredning hade framgått, att huvudsakliga anledningen till överskridandet vore att söka i den osedvanligt stora omfattningen av rustningsarbeten å fartyg under förra hälften av året, vilka arbeten dessutom till stor del varit av brådskande art och härigenom orsakat extra kostnader.

Departementschefen har emellertid anfört, att då förhållandena i vanliga fall medgäve, att arbetena vid flottans varv kunde ordnas så,

att de mera jämnt fördelade sig över hela året, torde omförmälda över-
skridande av anslaget icke behöva tillmätas allmängiltig betydelse vid
beräkning av anslagsbehoven. Däremot ansåges det oundgängligen
nödvändigt, att för år 1915 sådan höjning tillfördes anslaget, som be-
tingades av nytillkommen materiel (undervattensbåtar och flygbåtar).
För sistberörda ändamål hade det erforderliga tillskottet av medel be-
räknats till 94,000 kronor, vilket belopp för avrundning av anslagets
slutsumma kunde sättas till 93,500 kronor. Härigenom skulle anslaget
komma att för år 1915 upptagas till belopp av 2,822,000 kronor.

I samband härmed har departementschefen erinrat, att kostnaderna
för bärgningen och istandsättandet av pansarbåten Tapperheten, efter far-
tygets grundstötning sistlidne januari månad, efter all sannolikhet
komme att stiga till avsevärda belopp, vilka dock ej för tillfället kunde
ens tillnärmelsevis angivas. På grund härav måste med denna fråga
så ordnas, att Eders Kungl. Maj:t tillvidare låte förskjuta erforderligt be-
lopp och så snart ske kunde för riksdagen framlade redogörelse för ställ-
ningen, med de äskanden, som av förhållandena påkallades.

Departementschefen har vidare framlagt ett av 1909 års sakkunniga
för utredning ifråga om flottans och kustartilleriets upphandlings- och
entreprenadväsende, av cheferna för ingenjördepartementen och varvs-
cheferna vid flottans båda stationer samt av marinförvaltningen utarbeta-
tat förslag, att hus- och byggnadsdetaljen vid flottans varv skulle ut-
brytas ur nuvarande ingenjördepartement samt bilda ett särskilt nyupp-
rättat departement, byggnadsdepartementet, under chefsskap av stations-
ingenjören. Under uttalande, att denna förändring syntes vara nyttig
och ändamålsenlig och låte sig genomföras utan att förorsaka större
höjning i administrationskostnaderna än 1,860 kronor årligen vid båda
varven, har departementschefen ansett sig böra tillstyrka förslaget med
avseende å såväl Karlskrona som Stockholms varv. Den nyssnämnda
kostnadsökningen, 1,860 kronor, behövde icke i och för sig föranleda
någon höjning av anslaget till flottans nybyggnad och underhåll.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot ifrågavarande fram-
ställning, har i riksstaten för år 1915 höjt reservationsanslaget till
flottans nybyggnad och underhåll nu 2,728,500 kronor, med 93,500 kronor
till 2,822,000 kronor.

Anskaffning av krigsfartygsmateriel.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 16 av huvudtiteln, under åbe-
ropande av de förslag i avseende å byggande av krigsfartyg, vilka i

Eders Kungl. Maj:ts proposition angående sjöförsvarets ordnande sedermera underställts riksdagens godkännande, föreslagit riksdagen att för anskaffning av krigsfartygsmateriel i riksstaten för år 1915 uppföra ett extra ordinarie anslag av 6,400,000 kronor.

Sedan riksdagen, i anledning av berörda proposition, beslutat att för nyanskaffning under åren 1915—1919 av krigsfartygsmateriel bevilja ett anslag av 32,000,000 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisa 6,400,000 kronor, har riksdagen för anskaffning av krigsfartygsmateriel i riksstaten för år 1915 uppfört ett extra ordinarie anslag av 6,400,000 kronor.

Förändring av undervattenssidotuberna å vissa pansarbåtar.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 17 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till förändring av undervattenssidotuberna å pansarbåtarna Åran, Vasa, Manligheten och Oscar II bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 56,800 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under innevarande år.

Ifrågavarande framställning avser vidtagande av sådan förändring beträffande torpedbestyckningen å nämnda fyra pansarbåtar, att torpeden skulle avskjutas medelst komprimerad luft i stället för med krut.

Då riksdagen inhämtat, att de föreslagna anordningarna för torpedens avskjutning erbjuda synnerligen avsevärda fördelar i jämförelse med det nuvarande systemet, vilket i flera hänseenden visat sig otillfredsställande, och då mot storleken av det äskade anslaget icke synes vara något att erinra, har riksdagen till förändring av undervattenssidotuberna å pansarbåtarna Åran, Vasa, Manligheten och Oscar II beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 56,800 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under innevarande år.

Anskaffning av flygbåtsmateriel.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 18 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till anskaffning av flygbåtsmateriel på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 73,750 kronor.

Enligt förslag i propositionen nr 60 skulle viss förändring vidtagas beträffande sjöpositionerna, varigenom behovet av lysapparater minskades och ett belopp av 73,500 kronor, utgörande återstoden av beviljat anslag till lysapparater bleve disponibelt.

Riksdagen har förut förklarat sig icke hava något att erinra i anledning av berörda förslag beträffande sjöpositionerna.

På grund därav har riksdagen, som icke haft något att erinra mot nu förevarande framställning, till anskaffning av flygbåtsmateriel å extra stat för år 1915 beviljat ett anslag av 73,750 kronor.

Transportmedel för flottans varv i Stockholm.

19:o) Under punkt 19 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* att av det utav 1913 års riksdag för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm beviljade anslag å 60,000 kronor på extra stat för år 1915 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet 24,000 kronor; *dels ock* att för anskaffning av en utrednings- och provianttransportpråm med motor för flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 13,000 kronor, ävensom medgiva, att för samma ändamål må användas behållningar till belopp å 13,993 kronor 31 öre, som uppstått å de av riksdagen år 1902, 1905, 1906, 1907 och 1908 beviljade anslag till anskaffning av transportmedel för flottans varv.

I fråga om den för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm begärda anvisningen å redan beviljat anslag har riksdagen ej haft något att erinra.

Beträffande anskaffning av en utrednings- och provianttransportpråm, varav flottans varv i Stockholm synes vara i stort behov, har kostnaden beräknats till 27,000 kronor. Då pråmhyra torde kunna inbesparas till ej ringa belopp genom anskaffande av dylik pråm och då besparingar i förut beviljade anslag för liknande ändamål i främsta rummet synas lämpligen kunna tagas i anspråk, har riksdagen ej heller funnit något att erinra mot nu ifrågavarande framställning.

Riksdagen har alltså

dels av det utav 1913 års riksdag för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm beviljade anslag å 60,000 kronor på extra stat för år 1915 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet 24,000 kronor;

dels ock för anskaffning av en utrednings- och provianttransportpråm med motor för flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1915

beviljat ett anslag av 13,000 kronor, ävensom medgivit, att för samma ändamål må användas behållningar till belopp å 13,993 kronor 31 öre, som uppstått å de av riksdagen år 1902, 1905, 1906, 1907 och 1908 beviljade anslag till anskaffning av transportmedel för flottans varv.

Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona.

20:o) Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts under punkt 20 av huvudtiteln gjorda framställning, avseende begärd anvisning å redan beviljat anslag, har riksdagen av det av 1913 års riksdag för omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona beviljade anslag av 66,800 kronor på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 20,500 kronor.

Muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona.

21:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 21 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen av det av 1913 års riksdag för muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona beviljade anslag å 95,000 kronor anvisat på extra stat för år 1915 ett belopp av 32,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan innevarande år.

Ångpanneverkstad vid flottans varv i Karlskrona.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 22 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till uppförande av en ångpanneverkstad vid flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 101,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts berörda framställning har av riksdagen bifallits.

Ny torpedinskjutningsstation för flottans station i Karlskrona.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 23 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att för anläggande av en ny torpedinskjutningsstation

för flottans station i Karlskrona bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 72,651 kronor.

Det begärda anslaget är avsett att användas enligt följande fördelning:

skjutstation	kronor 29,000: —
inventarier	» 9,965: —
3 flottor med förankringsanordning	» 12,886: —
1 motortransportpråm	» 20,800: —
	<hr/>
	Summa kronor 72,651: —

Den föreslagna stationen skulle komma att utgöras av ett brohuvud med en korgtub, anlagt å ett av de små skären norr om Tjurkö, och banan skulle gå i riktning mot Almö mellan Länsman och Kurrholmen. Enär åtminstone i början endast ett fåtal skott behövde skjutas från denna bro, erfordrades icke för närvarande anskaffning av särskild pump för torpedernas fyllning, utan skulle torpederna fyllas vid torpeddepartementet och, sedan de blivit fyllda, överföras till inskjutningsstationen. För denna transport av torpederna erfordrades en särskild motortransportbåt, varjämte i samband med anläggningen skulle anskaffas 3 målflottor jämte en del andra inventarier.

Då riksdagen blivit övertygad om behovet därav, att vid Karlskrona en ny torpedinskjutningsstation anlägges, som kan bereda möjlighet för inskjutning av torpeder å de långa distanser, vilka redan nu förekomma eller med sannolikhet kunna beräknas för detta vapen, har riksdagen för anläggande av en ny torpedinskjutningsstation för flottans station i Karlskrona beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 72,651 kronor.

Uppförande av en förrådsbyggnad för fyrverkspersedlar vid flottans station i Stockholm.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 24 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att för uppförande av en förrådsbyggnad för fyrverkspersedlar å Kastellholmen på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 13,750 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Med ifrågavarande framställning avses uppförande av en förrådsbyggnad med tillhörande brygga å Kastellholmen för förvaring av så-

dana fyrverkspersedlar för flottans station i Stockholm tillhörande fartyg, som på grund av reglementariska föreskrifter icke få kvarligga ombord under beredskapstiden. Ifrågavarande förrådseffekter äro för närvarande provisoriskt nedstuvade i en pråm. Då ett dylikt förvarings-sätt synes vara i hög grad olämpligt, har riksdagen för uppförande av en förrådsbyggnad för fyrverkspersedlar å Kastellholmen på extra stat för år 1915 beviljat ett anslag av 13,750 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Moderna arbetsmaskiner m. m. för flottans varv i Stockholm.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 25 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att för anskaffning av moderna arbetsmaskiner, traverser och verktyg för flottans varv i Stockholm bevilja ett anslag av 100,000 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 50,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Med hänvisning till utredningen i ärendet och då flottans varv i Stockholm synes vara i trängande behov av berörda anslag, har riksdagen för anskaffning av moderna arbetsmaskiner, traverser och verktyg för flottans varv i Stockholm beviljat ett anslag av 100,000 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 50,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Elektriska anläggningar vid flottans station och varv i Stockholm.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 26 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för elektriska anläggningar vid flottans station och varv i Stockholm bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 98,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis utanordna hälften av detta belopp, eller 49,250 kronor, redan under innevarande år.

Belysningen å flottans station och varv i Stockholm sker för närvarande dels med gas och dels med elektrisk ström, därvid strömmen erhålles från olika kraftkällor. Sålunda användes för belysning av ingenjör- och artilleridepartementen å Galérvarvssidan två från Karlskrona

utrangerade och år 1902 till Stockholm överflyttade dynamomaskiner, samt för torped- och mindepartementen å Skeppsholmssidan en ångturbindynamo. För gniststationen och för uppladdning av undervattensbåtarnas ackumulatörer anlitas Stockholms elektricitetsverks nät å Djurgården samt för sjökarteverket, östra och västra boställshusen, stationsbefälhavarens och varvschefens kanslier m. m. samma verks nät å Blasieholmen.

För att ersätta de från Karlskrona överflyttade dynamomaskinerna, vilka befunnits otillräckliga och oekonomiska, har varvschefen i Stockholm år 1912 hemställt om inköp av en dieselmotor med dynamo till en beräknad kostnad av 39,000 kronor. Marinförvaltningen ansåg emellertid, att denna fråga borde närmare utredas, därvid skulle undersökas lämpligheten av att förse samtliga inom stationsområdet belägna, kronau tillhörande byggnader m. m. med ifrågavarande belysning.

Två alternativ för belysningsfrågans lösning framlades, nämligen ett alternativ (A), vari förutsattes anläggning av egen elektrisk central för flottans station och varv, samt ett annat alternativ (B), däri förutsattes anlåtande av ström från Stockholms elektricitetsverk.

Marinförvaltningen har sedermera uttalat, att en anslutning till stadens elektricitetsverk vore att föredraga framför anläggandet av nytt eget elektricitetsverk, med hänsyn dels till kostnaderna och dels till driftsäkerheten. Emellertid torde ej alla de föreslagna installationerna behöva komma till utförande, utan kunde man för närvarande avstå från vissa av dem, nämligen i tyghuset, arresten, bodlängan, tvätt- och badinrättningen, stora slupskjulet, råseglarehuset och sjöreservens kasern samt i kasernfartyget Vanadis. Med dessa inskränkningar uppstode ett nytt alternativ, (C).

Kostnaden för de olika alternativen hava beräknats gestalta sig på följande sätt.

Alternativ.	Anläggningskostnad.	Årlig driftkostnad.	Besparing i årlig driftkostnad, i förhållande till nuvarande kostnad, för en motsvarande anläggning.
A	231,400	36,082	13,846
B	125,300	32,544	17,384
C	98,500	26,826	16,641

Marinförvaltningen förordade alternativet C, vilket innefattade att belysningen å flottans station och varv skulle — med undantag för vissa byggnader — ske medelst elektricitet, därvid strömmen toges från Stockholms elektricitetsverk, som enligt skrivelser till ämbets-

verket den 30 januari och 10 september 1913 förklarat sig villigt att på vissa angivna villkor leverera elektrisk energi dels från sin Djurgårdsstation och dels från Brunkebergsstationen förmedelst kabel längs Skeppsholmsbron.

Vederbörande utskott har tagit närmare kännedom om de framställda förslagen ävensom om elektricitetsverkets skrivelser, och ansluter sig riksdagen till det av marinförvaltningen förordade och av Eders Kungl. Maj:t framställda förslag enligt alternativet C. Riksdagen har på grund härav för elektriska anläggningar vid flottans station och varv i Stockholm beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 98,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis utanordna hälften av detta belopp, eller 49,250 kronor, redan under innevarande år.

Flottans krigsberedskap och övningar.

27:o) Under punkt 27 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 från förslagsanslaget till sjöbevärings vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför överföra 1,144,831 kronor till reservationsanslaget till flottans övningar och jämväl därutöver höja sistnämnda anslag med 320,169 kronor samt i riksstaten för år 1915 uppföra reservationsanslaget till flottans övningar, nu 1,645,000 kronor, med ett belopp av 3,110,000 kronor under ändrad benämning: flottans krigsberedskap och övningar, reservationsanslag.

Av den i ärendet förebragta utredningen har framgått, att det i statsverkspropositionen beräknade medelbehovet uträknats i anslutning till den i propositionen nr 60 på grundval av chefens för marinstaben underdåniga förslag den 25 september 1913 uppgjorda normalövningsplanen, därvid hänsyn tagits dels till den år 1915 förefintliga fartygsmaterielen, dels till den för samma år beräknade personaltillgången. Det äskade beloppet visar en ökning från 1914 om 320,000 kronor, beroende på följande åtgärder:

dels mera omfattande övningar, särskilt vintertid, med i torped- och undervattensbåtsberedskaper ingående besättningar;

dels tillkomsten av nya undervattensbåtar och därav föranledd övningskostnad;

dels ökad övning med i lokalstyrkor ingående fartyg samt utsträckta övningar med minfartyg och flygbåtar och

dels anordnande av en mindre höstberedskap.

I propositionen nr 60 har förutsatts, att samtliga kostnader för flottans övningar, vare sig de vore att hänföra till stammens eller till beväringens övningar, skulle avföras från ett gemensamt anslag av reservationsanslags natur, benämnt anslaget till *flottans krigsberedskap och övningar*.

En dylik omläggning av ifrågavarande anslag förordades jämväl i statsverkspropositionen den 14 sistlidne januari.

Under förutsättning av dylik omläggning skulle alltså till anslaget till flottans övningar, nu kronor 1,645,000: —

från anslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför överföras ett belopp av » 1,144,831: —

samt förstnämnda anslag därutöver höjas med tillhoppa 320,000 kronor, vilket belopp till avjämnande av anslagets slutsiffra syntes böra ökas med 169 kronor till » 320,169: —

varefter anslaget till flottans övningar skulle i riksstaten för år 1915 uppföras med » 3,110,000: —

under förändrad benämning: flottans krigsberedskap och övningar, men med bibehållande av reservationsanslags natur.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot de av Eders Kungl. Maj:t framlagda planerna för flottans krigsberedskap och övningar, och har alltså i riksstaten för år 1915 från förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför överfört 1,144,831 kronor till reservationsanslaget till flottans övningar och jämväl därutöver höjt sistnämnda anslag med 320,169 kronor samt i riksstaten för år 1915 uppfört reservationsanslaget till flottans övningar, nu 1,645,000 kronor, med ett belopp av 3,110,000 kronor under ändrad benämning: flottans krigsberedskap och övningar, reservationsanslag.

Sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 28 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att, under förutsättning av bifall till framställningen under punkt 27 om överflyttning av 1,144,831 kronor från det nu i riksstaten med 1,650,815 kronor uppförda förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför till anslaget till flottans övningar, i riksstaten för år 1915 uppföra förstnämnda

anslag under ändrad benämning: sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m. med 505,984 kronor.

I följd av de beslut, riksdagen vid antagande av ny värnpliktslag fattat rörande penningbidrag och penningtillskott, såvitt angår flottans värnpliktiga, kommer, enligt beräkningar, verkställda genom vederbörande utskotts försorg, det nu ifrågavarande beloppet, av Eders Kungl. Maj:t beräknat till 505,984 kronor, att höjas med 51,666 kronor till 557,650 kronor.

Mot de av Eders Kungl. Maj:t verkställda beräkningarna i övrigt rörande anslaget i fråga har riksdagen ej haft något att erinra.

Under punkt 27 här ovan har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts framställning om överflyttning av 1,144,831 kronor från det nu i riksstaten med 1,650,815 kronor uppförda förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför till reservationsanslaget till flottans övningar.

På grund härav har riksdagen, som ej haft något att erinra emot den föreslagna ändrade benämningen av nu ifrågavarande anslag, i riksstaten för år 1915 uppfört förstnämnda anslag under ändrad benämning: sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m. samt till belopp av 557,650 kronor.

Skjutförsök och inskjutning av kanoner.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 29 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till skjutförsök och inskjutning av kanoner på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 40,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något emot bifall till förevarande framställning att erinra, har till skjutförsök och inskjutning av kanoner på extra stat för år 1915 beviljat ett anslag av 40,000 kronor.

Förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar.

30:o) Under punkt 30 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 100,000 kronor.

Riksdagen har, i likhet med vad som under föregående år ägt rum, till förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar på extra stat för år 1915 beviljat ett anslag av 100,000 kronor.

Nya kärnrör för kanoner.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 31 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till förseende av kanoner vid flottan med nya kärnrör bevilja ett anslag av 136,150 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 60,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Då, på sätt av utredningen i ärendet och av vad riksdagen i övrigt inhämtat, framgår, att kanoner, som eljest på grund av förslitning icke kunna användas för skarpskjutning, kunna på ett ekonomiskt sätt bliva försatta i fullt stridsdugligt skick, därest de förses med nya kärnrör, har riksdagen till förseende av kanoner vid flottan med nya kärnrör beviljat ett anslag av 136,150 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 60,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Anskaffning av och försök med en antiballongkanon m. m.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 32 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att för anskaffning av och försök med en antiballongkanon jämte ammunition bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 30,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot det framställda förslaget, har riksdagen för anskaffning av och försök med en antiballongkanon jämte ammunition beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 30,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Anskaffning av torpeder och torpedmateriel.

33:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 33 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen av det av 1910 års riksdag beviljade anslag för anskaffning av torpeder och torpedmateriel å 481,200 kronor på extra stat för år 1915 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 90,600 kronor.

Anskaffning av gnistsignalmateriel.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 34 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till anskaffning av gnistsignalmateriel bevilja ett anslag av 76,400 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 38,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag avser ett fullständigande av den tidigare planerade och nu pågående modernisering av marinens gniststationer, för vilken riksdagen under senare år beviljat anslag. På grund av gnisttelegrafiens alltjämt fortgående utveckling har uppstått behov av vissa, tillföre icke beräkneliga ändringar och kompletteringar av stationerna för tillgodogörande av deras fulla effektivitet. Nämnda åtgärder avse huvudsakligen förbättringar av gnistnätens form och konstruktion samt — till besparande av elektrisk energi — isolering av stationernas rigg.

På grund av den i ärendet förebragta utredning har riksdagen till anskaffning av gnistsignalmateriel beviljat ett anslag av 76,400 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 38,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Försök med torped- och gnistmateriel.

35:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 35 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen, i likhet med vad som ägt rum under sistlidet år, till försök med torped- och gnistmateriel på extra stat för år 1915 beviljat ett anslag av 25,000 kronor.

Flyttbara lysapparater för sjöpositioner.

36:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 36 av huvudtiteln gjorda framställning och under hänvisning till vad riksdagen uttalat under punkt 18 härovan, har riksdagen förklarat, att 1913 års riksdags beslut angående beviljande av anslag till belopp av 147,500 kronor för anskaffning av flyttbara lysapparater för sjöpositionerna skall i avseende å återstående ännu icke anvisade beloppet, 73,750 kronor, hava förfallit.

Flottans handmin- och bevakningstelefonkablar, båtmaterial för minförsvaret och kontraminmateriel.

37:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 37 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen

dels av det av 1913 års riksdag för anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för flottan och kustartilleriet beviljade anslag å 82,400 kronor anvisat på extra stat för år 1915 det för *flottan* återstående, ännu icke anvisade beloppet, 38,000 kronor;

dels av det av 1913 års riksdag för anskaffning av båtmaterial för minförsvaret beviljade anslag å 132,400 kronor anvisat på extra stat det för år 1915 för *flottan* återstående, ännu icke anvisade beloppet, 47,000 kronor;

dels ock av det av 1913 års riksdag för anskaffning av kontraminmateriel för flottan och kustartilleriet beviljade anslag å 118,200 kronor anvisat på extra stat för år 1915 det för *flottan* återstående, ännu icke anvisade beloppet, 50,300 kronor.

Avlöning för kustartilleriets personal.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 38 av huvudtiteln föreslagit riksdagen *dels* att godkänna stat för kustartilleriet av den lydelse, bilagan nr 9 vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 14 maj 1914 utvisar, *dels* att i riksstaten för år 1915 öka anslaget till avlöning för kustartilleriets personal, nu 1,402,814 kronor, med 21,986 kronor till 1,424,800 kronor, *dels ock* att i riksstaten beteckna förevarande anslag såsom förslagsanslag.

Under denna punkt föreslagen ökning av antalet officers- och underofficersbeställningar samt av antalet beställningar för manskap i 1:a och 3:e lönegraderna ävensom minskningen av antalet beställningar för manskap i 2:a och 4:e lönegraderna står i överensstämmelse med den uppsättningsplan för kustartilleriets stampersonal, som Eders Kungl. Maj:t framlagt i propositionen nr 60 angående sjöförsvarets ordnande. Riksdagen, som godkänt nämnda uppsättningsplan, har därvid förutsatt, att vid planens tillämpning sådana jämkningar skulle vidtagas, som visade sig erforderliga med hänsyn till möjligheten att kunna besätta de för varje särskilt år nytillkomna beställningarna. I detta hänseende

har riksdagen funnit, att de för år 1915 i planen uppförda 11 nya officersbeställningarna icke samtliga torde kunna under nämnda år besättas. På grund härav och efter närmare överväganden har riksdagen ansett, att ökningen av officersbeställningarna för år 1915 bör inskränkas till 7, nämligen 1 överstelöjtnant, 1 major, 2 kaptener av 1:a klass, 1 kapten av 2:a klass, 1 löjtnant och 1 underlöjtnant. Den av riksdagen sålunda beslutade ändringen i uppsättningsplanen medför, att det till lön och dagavlönning m. m. för officerare avsedda beloppet, som i Eders Kungl. Maj:ts förslag upptagits till 418,580 kronor, i stället bör beräknas till 407,715 kronor, vilket i förhållande till 1914 års stat innebär en höjning med 30,140 kronor. Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma angår underofficers- och manskapsbeställningarna, har riksdagen ej haft något att erinra. Nämnda förslag innebär, att det belopp, som avses till lön och dagavlönning m. m. för underofficerare, höjes från 342,429 kronor 30 öre till 375,353 kronor 60 öre samt att motsvarande belopp för manskap sänkes från 571,984 kronor 50 öre till 565,005 kronor och 60 öre.

Enär Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att stammanskapets numerär minskas från 1,361 till 1,288, har beloppet för rekryteringskostnader beräknats kunna nedsättas från 22,500 kronor till 21,000 kronor. Å andra sidan har, med hänsyn till den föreslagna ökningen av antalet beställningar för manskap i 1:a lönegraden, det belopp, som avses till inkvarteringsbidrag för underofficerskorpraler, beräknats böra höjas från 20,400 kronor till 25,180 kronor. Vidare har, i sammanhang med den föreslagna ändringen av antalet beställningar för manskap i olika lönegrader, det till lönetillägg och uppmuntringspenningar avsedda beloppet upptagits till 35,000 kronor i stället för såsom i 1914 års stat 28,500 kronor. Riksdagen har icke haft anledning att framställa någon erinran mot nämnda beräkningar.

I förslaget till stat för kustartilleriet har införts en ny anmärkning av innehåll, att officer eller underofficer, som är gift eller är enkling med hemmavarande barn, uppbär inkvarteringsbidrag, om på grund av förhållandena å förläggningssorten endast sådan bostad i kronans hus finnes att tilldela honom, att han därstädes icke kan ordna eget hushåll. Skälen för den föreslagna bestämmelsen, som närmare angivas i statsrådsprotokollet över sjöförsvärens ärenden den 14 januari 1914, har riksdagen funnit övertygande. Med hänsyn till dels den sålunda i statsförslaget införda nya anmärkningen, dels den föreslagna ökningen av antalet officers- och underofficersbeställningar, har det till inkvarterings-

bidrag för officerare och underofficerare avsedda beloppet beräknats böra höjas från 23,150 kronor till 31,075 kronor. Därest ökningen av officersbeställningarna för år 1915 inskränkes i enlighet med vad riksdagen förordat, bör emellertid nämnda belopp beräknas till 29,775 kronor.

Riksdagen har förklarat sig icke hava någon erinran att göra mot de grunder för en omläggning av kustartilleriets reservofficersinstitution, som framlagts i propositionen nr 60. En dylik omläggning medför, att inga reservofficersaspiranter komma att finnas i tjänstgöring under de tre sista månaderna av år 1915, och i anledning härav har det belopp, som avses för avlöning av reservofficersaspiranter, kunnat nedsättas från 9,855 kronor till 7,371 kronor.

I sammanhang med det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget angående omorganisation av krigsdomstolarna hava auditörer upptagits under andra huvudtiteln, och till följd härav har det hittills i kustartilleriets stat uppförda arvudet av 800 kronor för en auditor blivit utslutet. Då emellertid riksdagen numera beslutat, att omorganisationen av krigsdomstolarna skall träda i tillämpning först från och med år 1916, bör nyssnämnda arvode upptagas i kustartilleriets stat för år 1915.

Med iakttagande av de ovan anmärkta ändringar i Eders Kungl. Maj:ts förslag, som riksdagen beslutit, skulle kustartilleriets stat för år 1915, såsom av vid denna skrivelse fogade bilagan nr 3 framgår, sluta på en utgiftssumma av 1,472,820 kronor 10 öre.

Riksdagen har i sitt yttrande angående punkt 6 av huvudtiteln närmare redogjort för utredningen rörande omläggning av avlöningsanslagen under nämnda huvudtitel från bestämda anslag till förslagsanslag. I fråga om anslaget till avlöning av kustartilleriets personal har beräknats, att detsamma vid sådan omläggning kan nedsättas med 4 procent av det nominella beloppet enligt staten. Häremot har riksdagen icke haft något att erinra. Det nominella beloppet, som enligt vad förut angivits, skulle bliva 1,472,820 kronor 10 öre, borde sålunda minskas med 4 procent eller 58,912 kronor 80 öre till 1,413,907 kronor 30 öre, eller i avjämnat tal 1,413,908 kronor. Då förevarande anslag i riksstaten nu är uppfört med 1,402,814 kronor, belöper sig ökningen av anslaget i riksstaten för år 1915 till 11,094 kronor.

På grund av vad sålunda anförts, har riksdagen

dels godkänt stat för kustartilleriet av den lydelse, vid denna skrivelse fogade bilagan nr 3 utvisar;

dels i riksstaten för år 1915 ökat anslaget till avlöning för kust-

artilleriets personal, nu 1,402,814 kronor, med 11,094 kronor till 1,413,908 kronor;

dels ock i riksstaten betecknat förevarande anslag såsom förslagsanslag.

Personligt lönetillägg till sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist.

39:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 39 av huvudtiteln föreslagit har riksdagen, i likhet med vad under nästlidet år ägt rum, till personligt lönetillägg åt sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 580 kronor.

Beklädnad åt kustartilleriets manskap.

40:o) I punkt 40 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 minska reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 150,921 kronor, med 8,217 kronor till 142,704 kronor.

Såsom av utredningen framgår, står den föreslagna minskningen av ifrågavarande anslag i samband med den ovan under punkten 38 i denna skrivelse anmärkta, av riksdagen beslutade nedsättningen av stammanskapets numerär med 73 och en ökning av antalet beställningar för manskap i 1:a lönegraden med 38.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot de i utredningen framlagda beräkningarna, har i riksstaten för år 1915 minskat reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 150,921 kronor, med 8,217 kronor till 142,704 kronor.

Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 41 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 521,518 kronor, med 28,382 kronor till 549,900 kronor.

Av den i ärendet förebragta utredningen har framgått, att anslagsbehovet beräknats under förutsättning, dels att tjänstgöringstiden för kustartilleriets värnpliktiga ökas i enlighet med vad som föreslagits i Eders Kungl. Maj:ts proposition angående ny värnpliktslag, dels att kustartilleriets årskontingent av värnpliktiga samt in- och utryckningstiderna för dessa värnpliktiga bestämmas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i Eders Kungl. Maj:ts proposition angående sjöförsvarets ordnande.

Riksdagen, som beträffande tjänstgöringstiden för kustartilleriets värnpliktiga godkänt Eders Kungl. Maj:ts förslag till ny värnpliktslag och som icke haft något att erinra mot de planer, på vilka beräkningen av förevarande anslag i övrigt grundat sig, har i riksstaten för år 1915 höjt förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 521,518 kronor, med 28,382 kronor till 549,900 kronor.

Ångpannecentral m. fl. arbeten å Kungsholmsfort.

42:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 42 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen av det av 1912 års riksdag för utförande av en ångpannecentral och en elektrisk kraftcentralstation m. fl. arbeten å Kungsholms fort beviljade anslag av 243,663 kronor på extra stat för år 1915 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 64,325 kronor.

Permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 43 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att av det utav 1913 års riksdag beviljade anslag å 78,500 kronor till permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning anvisa på extra stat för år 1915 återstående, ännu icke anvisade beloppet 39,250 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att använda å anslaget uppstående besparingar till anskaffning av rörliga kokanordningar ävensom utspisningsmateriel för kustartilleripersonalen inom fästningen.

Vid vederbörande utskotts behandling av den plan för det fasta kustförsvarets ordnande, som framlagts i hemlig bilaga till Eders Kungl.

Maj:ts proposition nr 60, har befunnits, att ett genomförande av nämnda plan föranleder ökat behov inom Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning av rörliga kokanordningar och utspisningsmateriel, samt att för detta behovs tillgodoseende icke någon särskild kostnad beräknats, enär av vissa skäl besparingar kunde förväntas uppkomma å här ifrågasvarande anslag.

Riksdagen har således av det utav 1913 års riksdag beviljade anslag å 78,500 kronor till permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning anvisat på extra stat för år 1915 återstående ännu icke anvisade beloppet 39,250 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att använda å anslaget uppstående besparingar till anskaffning av rörliga kokanordningar ävensom utspisningsmateriel för kustartilleripersonalen inom fästningen.

Komplettering av telefonförbindelser i kustfästningar.

44:o) Under punkt 44 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för komplettering av Karlskrona och Älvsborgs fästningars telefonförbindelser bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 47,895 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Det begärda anslaget är avsett att fördelas med 40,395 kronor för Karlskrona fästning och med återstående belopp, 7,500 kronor, för Älvsborgs fästning.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot förevarande anslagsäskande.

Vad särskilt beträffar de för Karlskrona fästning avsedda telefonanordningarna, anser sig riksdagen böra anmärka, att dessa krävts redan för de nuvarande försvarsanstalterna därstädes, samt att de av riksdagen beslutade förstärkningsanordningarna vid fästningen icke föranleda någon rubbning av föreliggande plan till komplettering av telefonförbindelserna i fästningen.

Riksdagen har alltså för komplettering av Karlskrona och Älvsborgs fästningars telefonförbindelser beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 47,895 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Kustartilleriets krigsberedskap och övningar.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 45 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 från förslagsanslaget till kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför öfverföra 205,465 kronor till reservationsanslaget till kustartilleriets övningar och därutöver höja sistnämnda anslag med 26,235 kronor samt under ändrad benämning: kustartilleriets krigsberedskap och övningar, reservationsanslag, i riksstaten för år 1915 alltså uppföra samma anslag, nu 190,000 kronor, med 421,700 kronor.

Emot Eders Kungl. Maj:ts förslag, att i riksstaten må uppföras ett för kustartilleriets stam och beväring gemensamt reservationsanslag till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, har riksdagen ej haft något att erinra.

Av utredningen i ärendet har framgått, att det för ett dylikt anslag erforderliga beloppet av chefen för kustartilleriet beräknats till 475,000 kronor och av marinförvaltningen till 458,000 kronor, under det att Eders Kungl. Maj:t i likhet med andra försvarsberedningen stannat vid en summa av 421,700 kronor. Sistnämnda summa har erhållits genom att till övningsanslaget, som nu är i riksstaten upptaget till 190,000 kronor, dels från beväringensanslaget öfverföra ett belopp av 205,465 kronor, som utgör kostnaden för beväringens övningar år 1912, dels därtill lägga ett belopp av 26,235 kronor, vilket belopp alltså motsvarar den av Eders Kungl. Maj:t begärda anslagsförhöjningen.

Då riksdagen godkänt Eders Kungl. Maj:ts förslag angående det fasta kustförsvarets ordnande, kan anslaget, i enlighet med departementschefens uttalande, nedbringas under det av chefen för kustartilleriet beräknade beloppet.

På grund av vad sålunda anförts, har riksdagen, som icke heller funnit anledning att framställa någon erinran mot den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag, i riksstaten för år 1915 från förslagsanslaget till kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför öfverfört 205,465 kronor till reservationsanslaget till kustartilleriets övningar och därutöver höjt sistnämnda anslag med 26,235 kronor samt under ändrad benämning: kustartilleriets krigsberedskap och övningar, reservationsanslag, i riksstaten för år 1915 alltså uppfört samma anslag, nu 190,000 kronor, med 421,700 kronor.

Kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m.

46:o) Under punkt 46 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att, med bifall till framställningen under punkt 45 om överflyttning av 205,465 kronor från det nu i riksstaten med 473,154 kronor uppförda förslagsanslaget till kustartilleribeväringsens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför till reservationsanslaget till kustartilleriets övningar, höja återstående del av ifrågavarande förslagsanslag eller 267,689 kronor med 33,211 kronor samt under ändrad benämning: kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., förslagsanslag, i riksstaten för år 1915 alltså upptaga samma anslag med 300,900 kronor.

I sammanhang med antagandet, av ny värnpliktslag har riksdagen beslutit, att det värnpliktiga jämlikt § 35 mom. 2 och § 39 mom. 1 värnpliktslagen tillkommande penningbidrag skall, i och med att den nya värnpliktslagens bestämmelser rörande tjänstgöringstiden träda i tillämpning, utgå under tjänstgöring i linjen med 50 öre om dagen, ävensom att det vissa värnpliktiga jämlikt § 35 mom. 2 värnpliktslagen tillkommande penningtillskott skall utgå med 25 öre om dagen.

I följd av de beslut, riksdagen sålunda fattat rörande penningbidrag och penningtillskott, såvitt angår kustartilleriets värnpliktiga, måste enligt av vederbörande utskott verkställda beräkningar, det nu ifrågavarande beloppet, av Eders Kungl. Maj:t beräknat till 300,900 kronor, höjas med 12,900 kronor till 313,800 kronor.

Mot de av Eders Kungl. Maj:t framlagda beräkningarna i övrigt rörande anslaget i fråga har riksdagen ej haft något att erinra.

Under punkt 14 härovan har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag om överflyttning av 205,465 kronor från det nu i riksstaten med 473,154 kronor uppförda förslagsanslaget till kustartilleribeväringsens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför till reservationsanslaget till kustartilleriets övningar.

På grund av vad sålunda anförts har riksdagen, som ej haft något att erinra mot den föreslagna ändrade benämningen av nu ifrågavarande anslag, höjt återstående del av ifrågavarande förslagsanslag, eller 267,689 kronor, med 46,111 kronor samt under ändrad benämning: kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., förslagsanslag, i riksstaten för år 1915 upptagit samma anslag med 313,800 kronor.

Övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning.

47:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 47 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen av det utav 1913 års riksdag för anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning beviljade anslag å 95,000 kronor anvisat på extra stat för år 1915 ett belopp av 31,700 kronor.

Permanenta mineringar vid kustbefästningarna.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 48 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att det av 1913 års riksdag för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar beviljade anslag å 600,000 kronor må enligt Eders Kungl. Maj:ts beprövande få användas för anordnande av permanenta mineringar ej endast vid nämnda fästningar, utan även vid andra kustbefästningar, *dels ock* av detta anslag anvisa på extra stat för år 1915 ett belopp av 120,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att därav disponera hälften, eller 60,000 kronor, redan under innevarande år.

Det förslag till det fasta kustförsvarets ordnande, som framlagts i Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 60, medför en jämkning i den plan för de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar, som förelåg, då 1913 års riksdag beviljade anslag för dessa mineringars ändring. Härigenom har beräknats uppstå en del besparingar, som i Eders Kungl. Maj:ts nyssnämnda förslag förutsatts kunna tagas i anspråk för mineringar vid andra kustbefästningar.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, så vitt angår det fasta kustförsvaret, har riksdagen

dels medgivit, att det av 1913 års riksdag för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar beviljade anslag å 600,000 kronor må enligt Eders Kungl. Maj:ts beprövande få användas för anordnande av permanenta mineringar ej endast vid nämnda fästningar utan även vid andra kustbefästningar;

dels ock av detta anslag anvisat på extra stat för år 1915 ett belopp av 120,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att därav disponera hälften, eller 60,000 kronor, redan under innevarande år.

Kustartilleriets handmin- och bevakningstelefonkablar, båtmateriel för minförsvaret och kontramateriel.

49:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 49 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen

dels av det av 1913 års riksdag för anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för flottan och kustartilleriet beviljade anslag å 82,400 kronor anvisat på extra stat för år 1915 det för *kustartilleriet* återstående, ännu icke anvisade beloppet, 13,400 kronor;

dels av det av 1913 års riksdag för anskaffning av båtmateriel för minförsvaret beviljade anslag å 132,400 kronor anvisat på extra stat för år 1915 det för *kustartilleriet* återstående, ännu icke anvisade beloppet, 19,200 kronor;

dels ock av det av 1913 års riksdag för anskaffning av kontramateriel för flottan och kustartilleriet beviljade anslag å 118,200 kronor anvisat på extra stat för år 1915 det för *kustartilleriet* återstående, ännu icke anvisade beloppet, 8,800 kronor.

Ålderstillägg.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 50 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 höja det under huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 26,700 kronor, med 15,300 kronor till 42,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ovanberörda framställning, som föranletts därav, att under åren 1910—1912 överbetalningar å detta anslag ägt rum och att ett flertal tjänstemän hos marinförvaltningen från och med 1914 synas berättigade till ett första ålderstillägg, har riksdagen i riksstaten för år 1915 höjt det under huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 26,700 kronor, med 15,300 kronor till 42,000 kronor.

Sjukvård för marinen.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 51 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 uppföra förslagsanslaget

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 5 häft. (Nr 5 A.) 6

till sjukvård för marinen med samma belopp som i staten för år 1914, eller 115,960 kronor.

Riksdagen, som icke haft något emot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning att erinra, har i riksstaten för år 1915 uppfört förslagsanslaget till sjukvård för marinen med samma belopp som i staten för år 1914, eller 115,960 kronor.

Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 52 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 10,798 kronor.

Anslag för ovannämnda ändamål har under de senare åren utgått med ett tid efter annan förhöjt belopp och utgår för innevarande år med 10,498 kronor. I sistnämnda belopp ingår en post å 1,000 kronor såsom arvode till en för sjukvården vid kåren antagen sjuksköterska. Den nu äskade höjningen med 300 kronor av ifrågavarande anslag har föranletts därav, att sjuksköterskan anhållit om en löneförhöjning av 300 kronor om året.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, har för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt till medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1915 beviljat ett anslag av 10,798 kronor.

Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 53 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 å femte huvudtiteln under rubriken diverse uppföra ett nytt ordinarie, bestämt anslag till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m. samt upptaga detsamma till belopp av 25,000 kronor.

På grund av utredningen i ärendet och under hänvisning till vad riksdagen ovan under punkt 6 i denna skrivelse anfört, har riksdagen i riksstaten för år 1915 å femte huvudtiteln under rubriken diverse uppfört ett nytt ordinarie, bestämt anslag till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m. samt upptagit detsamma till belopp av 25,000 kronor.

Tryckningskostnader.

54:o) I punkt 54 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1915 minska förslagsanslaget till tryckningskostnader från 25,094 kronor med 34 kronor till 25,060 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:t rörande detta anslag icke föreslagit annan ändring, än som erfordras för utjämnande av huvudtitelns slutsumma, har riksdagen för jämnande av huvudtitelns slutsumma i riksstaten för år 1915 minskat förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 25,094 kronor, med 63 kronor till 25,031 kronor.

Extra utgifter.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 55 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att öka anslaget till extra utgifter, nu 12,500 kronor, med 62,500 kronor och sålunda upptaga detsamma i riksstaten för år 1915 med 75,000 kronor.

I anslutning till vad riksdagen i detta sammanhang uttalat under punkt 6 här ovan har riksdagen, som icke haft något emot den förevarande framställningen att erinra, ökat anslaget till extra utgifter, nu 12,500 kronor, med 62,500 kronor och sålunda upptagit detsamma i riksstaten för år 1915 med 75,000 kronor.

Bestridande av hyresutgifter.

56:o) I punkt 56 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* att till bestridande av vissa hyresutgifter under huvudtiteln bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 17,000 kronor *dels ock* medgiva, att, därest till hyresutgifter för marinförvaltningen av riksdagen för åren 1914 och 1915 anvisade medel icke skulle visa sig tillräckliga, vad därutöver erfordras må utgå av huvudtitelns allmänna besparingar.

På grund av vad i ärendet förekommit, har riksdagen *dels* till bestridande av vissa hyresutgifter under huvudtiteln beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 17,000 kronor,

dels ock medgivit, att, därest till hyresutgifter för marinförvaltningen av riksdagen för åren 1914 och 1915 anvisade medel icke skulle visa sig tillräckliga, vad därutöver erfordras må utgå av huvudtitelns allmänna besparingar.

Ersättning för förskott.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 57 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till täckande av förskott under femte huvudtiteln anvisa ett extra anslag för år 1915 till belopp av 224,013 kronor.

Det föreliggande förslaget innefattar ersättande av dels de förskott, som finnas närmare angivna enligt specifikation å sid. 152—157 i det vid förra statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet, till belopp av 129,162 kronor 3 öre, dels ock förskott till uppehållande av varvsdriften vid flottans station i Stockholm till belopp av 94,850 kronor 64 öre eller således sammanlagt 224,012 kronor 67 öre, i helt krontal 224,013 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot ifrågavarande framställning, har till täckande av förskott under huvudtiteln anvisat å extra stat för år 1915 ett anslag av 224,013 kronor.

Bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare.

58:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 58 av huvudtiteln gjorda framställning har riksdagen av det utav 1913 års riksdag såsom bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare beviljade anslag av 175,000 kronor på extra stat för år 1915 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 87,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Gyroskopkompassanläggning.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 59 av huvudtiteln föreslagit riksdagen att till anskaffning av en gyroskopkompassanläggning bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 50,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Riksdagen har inhämtat, att gyroskopkompasser, vilka redan kommit till användning inom utländska mariner, möjliggöra en tryggare navigering och jämväl ur artilleristisk synpunkt äga stor betydelse. An-

skaffningskostnaden för dylika anläggningar, beräknad för närvarande till 50,000 kronor per fartyg, har visserligen syntts riksdagen vara hög, men med hänsyn till uppfinningens påtagliga betydelse för kommande fartygsbyggnader, icke minst för användning i undervattensbåtar, har riksdagen, som erfarit, att nu ifrågasatta anläggning är avsedd att anbringas å någon av flottans nuvarande yngre pansarbåtar, icke velat motsätta sig beviljandet av medel för utförande av försök med gyrooskopkompasser.

Riksdagen har alltså till anskaffning av en gyrooskopkompassanläggning beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 50,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Bidrag till utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete.

60:o) Under punkt 60 av huvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till kommendörkaptenen av 1:a graden Carl Ludvig Arnold Munthe för utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete, omfattande Sveriges sjökrig under åren 1788—1790, på de av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet den 14 januari 1914 tillstyrkta villkor bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 6,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna erforderlig del av detta anslag redan under år 1914.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen såsom bidrag till kommendörkaptenen av 1:a graden Carl Ludvig Arnold Munthe för utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete, omfattande Sveriges sjökrig under åren 1788—1790, på de av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet den 14 januari 1914 tillstyrkta villkor beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 6,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna erforderlig del av detta anslag redan under år 1914.

Övriga ordinarie anslag.

61:o) Beträffande de övriga i nu gällande riksstat under femte huvudtiteln upptagna ordinarie anslag, med undantag av anslagen till »Handeln», vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, har någon förändring icke ifrågasatts; och får riksdagen anmäla, att samtliga de ordinarie

anslag under femte huvudtiteln, med undantag av anslagen till »Handeln», vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, i riksstaten för år 1915 upptagits till oförändrade belopp.

Stockholm den 23 september 1914.

Med undersåtlig vördnad.

Bilaga nr 1.

Stat

för marinintendenturkåren.

Antal.		K r o n o r.		
1	Marinöverintendent och chef:			
	lön.....	6,000	—	
	dagavlöning å 6 kronor	2,190	—	8,190
1	Förste marinintendent:			
	lön	4,000	—	
	dagavlöning å 5 kronor	1,825	—	5,825
2	Förste marinintendenter	—	—	11,650
1	Marinintendent av 1:a graden, 1:a löneklassen:			
	lön	3,400	—	
	dagavlöning å 4 kronor	1,460	—	4,860
19	Marinintendenter av 1:a graden, 1:a löneklassen	—	—	92,340
1	Marinintendent av 1:a graden, 2:a löneklassen:			
	lön	2,400	—	
	dagavlöning å 4 kronor	1,460	—	3,860
9	Marinintendenter av 1:a graden, 2:a löneklassen	—	—	34,740
1	Marinintendent av 2:a graden:			
	lön	1,500	—	
	dagavlöning å 3 kronor	1,095	—	2,595
24	Marinintendenter av 2:a graden	—	—	62,280
1	Marinunderintendent:			
	lön	720	—	
	dagavlöning å 3 kronor	1,095	—	1,815
11	Marinunderintendenter	—	—	19,965
71				
	Transport	—	—	248,120

Antal.		K r o n o r.	
	Transport	—	248,120
1	Auditör vid Karlskrona station:		
	lön	3,000	
	tjänstgöringspenningar	1,000	4,000
1	Auditör vid Stockholms station:		
	arvode	1,800	
	tjänstgöringspenningar	700	2,500
1	Advokatfiskal vid Karlskrona station:		
	arvode	1,800	
	tjänstgöringspenningar	700	2,500
3			
1	Väbel vid Karlskrona station:		
	lön	600	
	dagavlöning å 2 kronor 15 öre	784 75	1,384 75
1	Väbel vid Stockholms station.....	—	1,384 75
2			
1	Vaktmästare vid Karlskrona station:		
	lön	700	
	tjänstgöringspenningar	350	1,050
3	Vaktmästare vid Karlskrona station	—	3,150
1	Vaktmästare vid Stockholms station:		
	lön	700	
	tjänstgöringspenningar	350	
	ortstillägg	150	1,200
2	Vaktmästare vid Stockholms station	—	2,400
7			
	Dagavlöning till marinunderintendenter öfver stat	—	2,190
	Missräkningspenningar till kassör & vardera stationen å 500 kr.	—	1,000
	Inkvarteringsbidrag, förslagsvis.....	—	29,440
	Ersättning till vikarier för vaktmästare	—	315
	Summa högst kronor	—	300,634 50

Anmärkingar:

1:o. Till personal, som icke åtnjuter fri bostad i kronans hus, utgår, i den ordning reglemente för marinen bestämmer, inkvarteringsbidrag med ett efter år räknat belopp av:

	i Karlskrona eller å kustposition	i Stockholm eller Göteborg
marinöverintendent	—	1,200 kronor
förste marinintendent	600 kronor	1,000 »
marinintendent av 1:a graden.....	400 »	500 »
marinintendent av 2:a graden och ... }	300 »	400 »
marinunderintendent	240 »	300 »

2:o. För väbel ökas lönen efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring med 100 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 100 kronor. För vaktmästare ökas lönen efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring med 100 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 100 kronor.

3:o. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå, varjämte å lönen avdragas 100 kronor årligen. För vaktmästare, i vars avlöningsförmåner ej ingår ortstillägg, göres, i fall han i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, avdrag å lönen med 150 kronor årligen.

4:o. Därest innehavare av väbelsbefattning avgår under år 1915, bör befattningen tillsättas medelst förordnande till årets slut.

Bilaga nr 2.

Stat

för flottans poliskår.

Antal.			Arvode för år.	Summa kronor.
Karlskrona station.	Stockholms station.			
1	—	Poliskommissarie	1,900 —	1,900 —
—	1	D:o	1,000 —	1,000 —
3	2	Överkonstaplar	1,800 —	9,000 —
19	17	Konstaplar	1,400 —	50,400 —
		Inkvarteringsbidrag, förslagsvis	— —	3,900 —
		Vikariatsersättning, förslagsvis	— —	4,500 —
		Till extra konstaplar:		
		vid Karlskrona station	kr. 1,500: —	
		» Stockholms »	» 1,500: —	3,000 —
		Till uppmuntringspenningar:		
		åt personalen vid Karlskrona station	kr. 1,000: —	
		» » » Stockholms »	» 1,000: —	2,000 —
		Summa kronor	— —	75,700 —

Anmärkingar:

1:o. Till polispersonalen utgå två ålderstillägg, vardera utgörande för poliskommissarie vid Karlskrona station 200 kronor och för en var av överkonstaplarna och konstaplarna 100 kronor, det första ålderstillägget efter 5 års och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring inom samma grad.

2:o. Till överkonstapel och konstapel, som icke åtnjuter fri bostad i kronans hus, utgår, i den ordning reglementet för marinen bestämmer, inkvarteringsbidrag med ett efter år räknat belopp av:

	vid Karlskrona station.	vid Stockholms station.
för överkonstapel	240 kronor	300 kronor.
» konstapel	180 »	240 »

3:o. Därest innehavare av poliskommissariebefattning avgår under år 1915, bör befattningen tillsättas medelst förordnande till årets slut.

Bilaga nr 3.

Stat

för kustartilleriet.

Antal.	I. Lön och dagavlönning m. m.	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
	Officerare.			
1	Chef för kustartilleriet:			
	lön	8,000	—	
	dagavlönning å 7 kronor	2,555	—	
			10,555	—
1	Överste:			
	lön	6,000	—	
	dagavlönning å 6 kronor	2,190	—	
			8,190	—
1	Överste	—	—	8,190
1	Överstelöjtnant:			
	lön	4,500	—	
	dagavlönning å 5 kronor	1,825	—	
			6,325	—
2	Överstelöjtnanter	—	—	12,650
1	Major:			
	lön	4,000	—	
	dagavlönning å 5 kronor	1,825	—	
			5,825	—
6	Majorer	—	—	34,950
1	Kapten av 1:a klassen:			
	lön	3,400	—	
	dagavlönning å 4 kronor	1,460	—	
			4,860	—
23	Kaptener av 1:a klassen.....	—	—	111,780
1	Kapten av 2:a klassen:			
	lön	2,400	—	
	dagavlönning å 4 kronor	1,460	—	
			3,860	—
17	Kaptener av 2:a klassen.....	—	—	65,620
55	Transport	—	—	272,805

Antal.		Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
55	Transport	—	272,805	
1	Löjtnant:			
	lön	1,500		
	dagavlönning å 3 kronor	1,095	2,595	
37	Löjtnanter	—	96,015	
1	Underlöjtnant:			
	lön	720		
	dagavlönning å 3 kronor	1,095	1,815	
19	Underlöjtnanter	—	34,485	407,715
113				
	Reservofficerare under repetitionsövning.			
1	Reservunderlöjtnant:			
	lön under 6 månader å 60 kronor	360		
	dagavlönning å 3 kronor under 6 månader	540	900	
4	Reservunderlöjtnanter	—	3,600	4,500
5				
	Reservofficersaspiranter.			
1	Reservofficersaspirant:			
	dagavlönning å 4.50 kronor under 9 månader	—	1,228 50	
5	Reservofficersaspiranter	—	6,142 50	7,371
6				
	Underofficerare.			
1	Underofficer av 1:a graden:			
	lön	1,200		
	dagavlönning å 2.50 kronor	912 50		
	ersättning för ljus och ved	130	2,242 50	
59	Underofficerare av 1:a graden	—	132,307 50	
1	Underofficer av 2:a graden:			
	lön	1,100		
	dagavlönning å 2.12 kronor	773 80		
	ersättning för ljus och ved	100	1,973 80	
121	Underofficerare av 2:a graden	—	238,829 80	375,353 60
182				
	Transport	—	—	794,939 60

Antal.		Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
	Transport	—	—	794,939 60
	Manskap.			
1	1:a lönegrad (underofficerskorpral):			
	lön	540	—	
	dagavlöning å 80 öre	292	832	—
214	1:a lönegrad (underofficerskorpraler)	—	178,048	—
1	2:a lönegrad:			
	lön	276	—	
	dagavlöning å 60 öre	219	495	—
305	2:a lönegrad	—	150,975	—
1	3:e lönegrad:			
	lön	180	—	
	dagavlöning å 50 öre	182 50	362 50	—
368	3:e lönegrad	—	133,400	—
1	4:e lönegrad:			
	lön	144	—	
	dagavlöning å 30 öre	109 50	253 50	—
397	4:e lönegrad	—	100,639 50	565,005 50
1,288				
	II. Arvoden.			
1	Auditör	—	800	—
1	Regementspastor	—	1,000	—
1	Fästningspredikant	—	120	1,920
3				
	III. Rekryteringskostnader.			
	Lega, räknad efter 12 kr. 50 öre per år, samt övriga rekryteringskostnader efter 40 kr. per man, därav högst 30 kr. till värvaren, förslagsvis	—	21,000	21,000
	IV. Inkvarteringsbidrag.			
	Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare, förslagsvis	—	29,775	—
	Inkvarteringsbidrag för underofficerskorpraler, förslagsvis	—	25,180	54,955
	Transport	—	—	1,437,820 10

Antal.		Kronor.		Summa kronor.	
	Transport	—	—	1,437,820	10
	V. Lönetillägg och uppmuntrings- penningar.				
	Lönetillägg, förslagsvis	—	19,000	—	—
	Uppmuntringspenningar, förslagsvis	—	16,000	35,000	—
	Summa högst kronor	—	—	1,472,820	10

Anmärkingar:

1:o. Officer, jämväl reservofficer under repetitionsövning, och underofficer, som icke åtnjuta fri bostad i kronans hus, uppbära inkvarteringsbidrag med ett efter år räknat belopp av:

	å kustposition kronor	i Stockholm eller Göteborg. kronor.
generalsperson	—	1,500
överste	900	1,200
överstelöjtnant eller major	600	1,000
kaptän	400	500
subalternofficer	300	400
underofficer av 1:a graden	240	300
underofficer av 2:a graden	180	240

Officer eller underofficer, som är gift eller är änking med hemmavarande barn, uppbär, om på grund av förhållandena å förläggningssorten endast sådan bostad i kronans hus finnes att tilldela honom, att han därstädes icke kan ordna eget hushåll, ävenledes inkvarteringsbidrag till ovan angivna belopp.

2:o. Underofficerskorpral, som är gift eller är änking med minderårigt barn och som erhållit vederbörligt tillstånd att bo utom kasern, åtnjuter inkvarteringsbidrag till ett månatligt belopp av 15 kronor å kustposition och 20 kronor i Stockholm eller Göteborg.

3:o. Skulle det här ovan bestämda antalet manskap i någon av de tre högre lönegraderna icke finnas fulltaligt, må de löner, som till följd därav sakna innehavare, till så stor del, som erfordras, användas till avlöning åt manskap i lägre lönegrad samt till bestridande av lega och rekryteringskostnader, om det under III här ovan förslagsvis beräknade belopp därtill visar sig otillräckligt.

4:o. Uppmuntringspenningar utgå under tjänstgöring i land till manskap, som tillhör 1:a, 2:a eller 3:e uppmuntringsklassen, med respektive 15, 10 och 5 öre om dagen enligt de för dagavlönings åtnjutande gällande grunder.

5:o. Till den, som tillhör 1:a lönegraden, utgår, om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid av minst 108 månader (9 år), ett första lönetillägg av 5 kronor i månaden och, om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid av minst 144 månader (12 år), ett andra lönetillägg av 5 kronor i månaden.

Till den, som tillhör 2:a lönegraden och är underofficerskorpral eller korpral, utgår, om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid av minst 48 månader (4 år), varav minst 12 månader såsom korpral, ett första lönetillägg av 10 kronor i månaden och, om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid av minst 144 månader (12 år), ett andra lönetillägg av 5 kronor i månaden.

6:o. Vid beräkning av tjänstetid vid kustartilleriet äger den, som i egenskap av värnpliktig tjänstgjort vid detta vapen eller antagits i högre lönegrad än den lägsta, att tillgodoräkna sig extra tjänstetid enligt de bestämmelser, som av Konungen meddelas.

Tabell över anslagen under riksstatens femte huvudtitel, med undantag av anslagen till »Handeln».

Sjöförsvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
1. Marinen.									
A. Departementet.									
1	Departementschefen					17,000	—		
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen					36,700	—		
3	Provisorisk löne reglering för departementet, <i>förslagsanslag</i>							4,115	—
	Säger för departementet					53,700	—	4,115	—
B. Marinförvaltningen och marin-staben.									
1	Marinförvaltningen					133,000	—		
2	Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen							6,300	—
3	Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen							9,650	—
4	Anställande av ett biträde vid kemiska undersökningar i marinförvaltningen							4,500	—
5	Marinstaben					3,000			
6	Anställande av ett extra biträde i marinstaben							3,000	—
	Säger för marinförvaltningen och marinstaben					136,000	—	23,450	—
C. Undervisningsverken.									
1	Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>					27,225	—		
2	Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>					43,568	—		
3	Skeppsgosseskolan					29,520	—		
4	Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>					9,100	—		
	Säger för undervisningsverken					109,413	—		

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
D. Flottan.								
<i>Avlöning, ersättningar m. m.</i>								
1	Avlöning för flottans kärer och stater, förslagsanslag	5,654,266	—					
2	Personligt lönetillägg åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson ...			2,365	—			
3	Personligt lönetillägg av 600 kronor för år åt vardera av bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona E. A. W. Holmberg och E. A. Collén			1,200	—			
4	Extra lönetillägg för år 1914, förslagsanslag			2,000	—			
5	Ersättning för rustning och rotering, förslagsanslag	6,900	—			5,661,166	—	5,565
<i>Intendenturen.</i>								
6	Beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-kärerna, reservationsanslag	487,800	—					
7	Naturaunderhåll åt personal vid flottan, förslagsanslag	1,850,000	—					
8	Anskaffande av filter och kojor för fartygen vid flottans station i Stockholm	—	—	19,000	—	2,337,800	—	19,000
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>								
9	Flottans nybyggnad och underhåll, reservationsanslag	2,822,000	—					
10	Krigsfartygsmateriel			6,400,000	—			
11	Förändring av undervattenssidotuberna å vissa pansarbåtar			56,800	—			
12	Flygbåtsmateriel			73,750	—			
13	Anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm			24,000	—			
14	Anskaffning av en utrednings- och provianttransportpråm med motor för flottans varv i Stockholm			13,000	—			
15	Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona			20,500	—			
16	Verkställande av muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona			32,000	—			

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
17								
			101,000	—				
18			72,651	—				
19			13,750	—				
20			50,000	—				
21			95,500	—	2,822,000	—	6,955,951	—
<i>Övningar.</i>								
22	3,110,000	—						
23	557,650	—			3,667,650	—		
<i>Artilleribehov.</i>								
24			40,000	—				
25			100,000	—				
26			60,000	—				
27			30,000	—			230,000	—
<i>Torped- och gnistsignalväsendet.</i>								
28			90,600	—				
29			38,200	—				
30			25,000	—			153,800	—
<i>Minväsendet.</i>								
31			38,000	—				
32			47,000	—				
33			50,300	—			135,300	—
Säger för flottan					14,488,616	—	7,499,616	—

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
E. Kustartilleriet.								
<i>Avlöning.</i>								
1	Avlöning för kustartilleriets personal, förslagsanslag	1,413,908	—					
2	Personligt lönetillägg till sergeanten överstat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist ..			580	—	1,413,908	—	580
<i>Intendenturen.</i>								
3	Beklädnad åt kustartilleriets manskap, reservationsanslag	142,704	—					
4	Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, förslagsanslag	549,900	—			692,604	—	
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>								
5	Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, reservationsanslag	506,700	—					
6	Ångpannecentral m. fl. arbeten å Kungsholmsfort			64,325	—			
7	Permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning			39,250	—			
8	Komplettering av Karlskrona och Älvsborgs fästningars telefonförbindelser			47,895	—	506,700	—	151,470
<i>Övningar.</i>								
9	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, reservationsanslag	421,700	—					
10	Kustartilleribeväringens avlöning och beklädnad m. m., förslagsanslag	313,800	—					
11	Krigsövningar vid kustpositionerna, reservationsanslag	15,000	—			750,500	—	
<i>Artilleribehov.</i>								
12	Anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning							31,700
<i>Minväsendet.</i>								
13	Permanenta mineringar vid kustbefästningarna			120,000	—			
14	Anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för kustartilleriet			13,400	—			

	Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
15			19,200	—				
16			8 800	—			161,400	—
					3,363,712	—	345,150	—
F. Diverse.								
1					42,000	—		
2					15,000	—		
3					2,000	—		
4					55,500	—		
5					11,000	—		
6					115,960	—		
7					315,000	—		
8							10,798	—
9					100,000	—		
10					25,000	—		
11					25,031	—		
12					22,254	—		
13					75,000	—		
14							17,000	—
15							224,013	—
16							87,500	—
17							50,000	—
18							6,000	—
					803 745	—	395 311	—
					18,955,186	—	8,267,642	—